

Mit jako pozytywna narracja na przykładzie relacji człowieka z przyrodą

SCENARIUSZ LEKCJI W RAMACH PROJEKTU: „Globalna szkoła. Dla zaawansowanych”

W trakcie zajęć uczniowie i uczennice zapoznają się z greckim mitem o stworzeniu świata, a następnie napiszą własny mit przedstawiający życie człowieka w harmonii z przyrodą. W ten sposób zrozumieją siłę wielkich opowieści w motywowaniu nas do pozytywnego działania.

OPRACOWANIE: Ida Miczke

CZAS TRWANIA: 45 minut

POZIOM NAUCZANIA: kl. IV-VI szkoły podstawowej

PRZEDMIOT: język polski

CELE:

- pobudzenie kreatywności uczniów i uczennic
- zapoznanie się z przykładem mitu greckiego
- pobudzenie refleksji na temat zależności człowieka od przyrody

KRYTERIA SUKCESU:

- przyjrzyj się roli opowieści w życiu człowieka
- zastanowisz się, jak powinna wyglądać relacja człowieka z przyrodą
- przywołasz przykład mitu i omówisz jego cechy charakterystyczne
- puścisz wodze fantazji, tworząc własny mit!

PYTANIE KLUCZOWE:

W jaki sposób mity mogą pozytywnie nas inspirować do działania?

Kluczowe zagadnienia: zasoby naturalne

Formy pracy i metody: praca w grupach, praca z tekstem, praca kreatywna – tworzenie własnego mitu

Środki dydaktyczne potrzebne do przeprowadzenia zajęć: załączniki (karty pracy dla grup uczniowskich, w tym fragment mitu)

Związek z podstawą programową:

II. Kształcenie literackie i kulturowe (**JĘZYK POLSKI** - wymagania szczegółowe dla klas IV-VI)

Czytanie utworów literackich. Uczeń:

3) rozpoznaje czytany utwór jako baśń, legendę, bajkę, hymn, przypowieść, mit, opowiadanie, nowelę, dziennik, pamiętnik lub powieść oraz wskazuje jego cechy gatunkowe; rozpoznaje odmiany powieści i opowiadania, np. obyczajowe, przygodowe, detektywistyczne, fantastycznonaukowe, fantasy;

17) przedstawia własne rozumienie utworu i je uzasadnia;

ZAŁĄCZNIKI:

- Załącznik nr 1. Fragment mitu greckiego
- Załącznik nr 2. Karta pracy: stwórzcie własny mit!

PRZEBIEG ZAJĘĆ

Wprowadzenie

7 min

1. Poprowadź z młodzieżą burzę pomysłów: jaka jest relacja człowieka z przyrodą? Czy powinien z niej korzystać tak jak chce? Czy powinien się o nią troszczyć? Czy człowiek to część natury?

Zapytaj uczniów, czy znają bajki, książki lub filmy, które mówią o relacji człowieka z naturą.

2. Porusz z uczniami temat roli tworzenia opowieści w kulturze. Podkreśl, że tworzenie opowieści pozwala ludziom wyjaśnić świat, włączyć w większą całość i zrozumieć. Bajki czy filmy opisujące relację człowieka z przyrodą to też rodzaje opowieści.

Jednocześnie podkreśl, że ważne jest, by tworzyć pozytywne narracje, które będą urzeczywistniać wartości szacunku do przyrody i planety. Wyjaśnij, że różne wizje relacji człowieka z przyrodą, które omówiliście w punkcie 1, mogą być również przedstawiane jako narracje.

3. Zauważ, że jedną z form przedstawiania wielkich narracji są mity. Przypomnij, czym jest mit i krótko nawiąż do mitologii greckiej.

Praca właściwa

30 min

1. Przeczytaj wraz z uczniami fragment greckiego mitu o stworzeniu świata na podstawie Jana Parandowskiego (Załącznik nr 2). Omów z uczniami charakterystyczne cechy mitu. Podkreśl rolę kulturotwórczą mitu – wspólnie starajcie się uchwycić te cechy, które sprawiają, że stanowi podstawę rozumienia świata dla ludzi w swojej epoce.
2. Następnie połącz klasę na kilka grup liczących ok. 5 osób. Poproś każdą grupę, by stworzyła własny mit o stworzeniu świata. Ważne jednak, by był to mit, który będzie prezentował wizję człowieka jako istoty żyjącej w harmonii z przyrodą i szanującej inne stworzenia.
3. Poproś uczniów o przeczytanie stworzonych mitów.

Podsumowanie

8 min

1. Poproś uczniów i uczennice o refleksję nad przeprowadzonym zadaniem. Zastanówcie się razem nad pozytywną rolą narracji, jaką może spełniać napisany przez was mit – wskażcie, w jaki sposób może motywować was do działania na rzecz przyrody.

Zapisać na tablicy: „W jaki sposób mity mogą pozytywnie nas inspirować do działania?”

2. Na koniec zastanówcie się, czy możecie wykorzystać mit jako inspirację do spędzania czasu na łonie natury. Zaproponuj uczniom i uczennicom, by w ramach relaksu i odprężenia po lekcjach wybrali się na spacer w lokalnym parku lub lesie, szukając oznak harmonijnego współistnienia ze sobą różnych gatunków. Zasugeruj, że spędzanie czasu na łonie natury może być dobrym sposobem na zadbanie o dobre samopoczucie i odpoczynek.

Więcej materiałów na stronie internetowej projektu: www.globalna.ceo.org.pl

Materiał powstał w ramach projektu „Krytyczne myślenie dla zrównoważonych społeczności” współfinansowanego przez Deutsche Bundesstiftung Umwelt (DBU).

Scenariusz jest dostępny na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 4.0 Międzynarodowe. Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Centrum Edukacji Obywatelskiej. Zezwala się na dowolne wykorzystanie utworu, pod warunkiem zachowania ww. informacji, w tym informacji o stosowanej licencji, o posiadaczach praw oraz o projekcie. Więcej o wolnych licencjach: <http://creativecommons.pl>.

Autorka: Ida Miczke
Fundacja Centrum Edukacji Obywatelskiej
ul. Noakowskiego 10, 00-666 Warszawa
tel. 22 622 00 89 www.ceo.org.pl
Warszawa 2024

Załącznik nr 1. Fragment mitu greckiego

„Na początku był C h a o s. Któż zdoła powiedzieć dokładnie, co to był Chaos? Niejedni widzieli w nim jakąś istotę boską, ale bez określonego kształtu. Inni - a takich było więcej - mówili, że to wielka otchłań, pełna siły twórczej i boskich nasieni, jakby jedna masa nie uporządkowana, ciężka i ciemna, mieszanina ziemi, wody, ognia i powietrza. Z tej napętnionej otchłani, kryjącej w sobie wszystkie zarodki przyszłego świata, wyłoniły się dwa potężne bóstwa, pierwsza królewska para bogów. U r a n o s - Niebo i G a j a - Ziemia. Oni dali początek wielu pokoleniom bogów (...)

Razem z bogami rodził się świat. Nad ziemią, która jako ląd stały wydobywała się z chaosu, świeciło młode słońce, a z chmur spadały deszcze obfite. Podniosły się pierwsze lasy i ziemię przykryła wielka, szumiąca puszcza. Po nieznanym wzgórzach błądziły rzadkie zwierzęta. Z wolna rzeczy zaczęły przybierać znajome kształty. Źródła znalazły swe groty, a jeziora wygodne kotliny; góry śnieżnym grzebieniem zarysowały się na jasnym niebie. Gwiazdy lśniły w ciemnych przestworzach nocy, a kiedy one poblady, ptaki wydzwaniały jutrzence swą pierwszą pieśń powitalną”

Parandowski, Jan 1992. *Mitologia. Wierzenia i podania Greków i Rzymian*. Wydawnictwo Puls (Londyn). s. 36-38.

